Blokád – Antall József történelemórája

Mozgókép

Oszd meg másokkal is: 2023-01-26

„*Történelmet fogok tanítani és én leszek az Önök osztályfőnöke*" – hangzik el a fiatal Antall József (ifj. Vidnyánszky Attila) szájából. Ez a mondat maradéktalanul összefoglalja a 2022 októberében debütált *Blokád* című filmet, ugyanis a történet egyszerre reflektál az 1956-os forradalom eseményeire, következményeire, illetve az 1990 októberében bekövetkezett üzemanyagár-emelkedésre. Mindezt pedig Antall József (Seress Zoltán) szemszögén keresztül teszi meg, aki így „tanít" történelmet. A filmet Tősér Ádám rendezte, míg a forgatókönyvet Köbli Norbert írta. Egyiküknek sem ez az első történelmi témájú mozija, amely meglátszódik a Blokád minőségén is, mind az operatőri, a vágói munkán és a zenei aláfestések kiválasztásán.

(Forrás: imdb.com)

A cselekmény középpontjában Antall József, Magyarország első szabadon választott miniszterelnöke áll. Tekintettel arra, hogy az ő perspektívájából bomlik ki a történet, a cselekmények bemutatása szubjektívvá válik. Göncz Árpád (Gáspár Tibor) egykori köztársasági elnököt kifejezetten negatív, emocionális alapon döntő és mindig saját érdekeit védelmező figuraként mutatják be a film készítői a már kissé heroizált, önmaga egészségét és családját is elhanyagoló Antall Józseffel szemben. A szubjektivitás ellenére a film igyekszik megőrizni történelmi hitelességét, és törekszik az 1990 októberében kialakult háromnapos blokádot a történteknek megfelelően bemutatni.

A kerettörténet szerint Antall és Göncz Moszkvába utazik, hogy Gorbacsovval (Varga József) tárgyaljanak, amely során felmerül az ország Varsói Szerződésből való kilépése is. A szovjet vezető válaszul elzárja a Magyarországra vezető olajvezetékeket. 1990 nyarára már összeomlott a Szovjetunió gazdasága, az ország az alapvető ellátás biztosítására is alkalmatlanná vált. Az öbölháború kibontakozása következtében a világban olajárrobbanás indult meg; az USA kétszeresére emelte az olajárakat, a Szovjetunió pedig korlátozta az olajpiacra beígért szállításait. Az olajvezeték elzárásával az ország komoly problémákba ütközött, ugyanis körülbelül három-négy napra volt elegendő tartalék. A kormánynak lépéseket kellett tennie, hogy ne omoljon össze a teljes gazdaság.

Szerző:

Tímár Csenge Mária

Címkék:

1956-os forradalom és szabadságharc, 20. század, Antall József, blokád, film, Göncz Árpád, Köbli Norbert, magyar film, magyar történelem, olajár, taxi, történelmi film, Tősér Ádám, válság

Népszerű Friss Címkefelhő

Érettségi feladatok és megoldások gyűjteménye történelemből (2005–2016)

„Felboncoltam őket… igen, tényleg egészségesek voltak." – Josef Mengele

Érkezés Moszkvába (Forrás: port.hu)

A film mindeközben betekintést enged Antall József magánéletébe, akit ekkor diagnosztizáltak nyirokcsomórákkal. A betegségét kezdetben nemcsak a közélet, hanem a családja elől is titkolta, mondván, hogy nem olyan családból jött, ahol megengedhető lenne a hiányzás és a feladatok nem teljes mértékű ellátása. Mindezek ellenére és a felesége (Tóth Ildikó) hatására a betegségét mégis kezelteti, egy műtétet követően pedig kórházban lábadozik, mialatt országszerte megmozdulások történnek az olajár emelkedése miatt.

A kormányfőt október 24-én műtötték meg, a filmkészítők pedig dramaturgiailag kihasználták a lábadozás helyzetét. A kórházi ágyon, az altatók és egyéb gyógyszerek hatása miatt kába Antall visszaemlékezik fiatalkorára; a feleségével, Fülepp Klárával (Tóth Ildikó, fiatal Klára: Márkus Luca) való megismerkedésére. Továbbá a történet során felelevenedik előtte az apja (Kovács Titusz) által motivált szovjetellenes szervezkedés is, amely során megismerkedett a szintén ifjú Gönczcel (Sütő András). A szervezkedés lelepleződését követően elvitte az ÁVH, heteken keresztül fogva tartották, a szabadlábra helyezése után pedig lehallgatták és besúgókkal figyeltették. Betekintést nyerhetünk tanári pályájába is, miszerint először a budapesti Eötvös József Gimnázium történelemtanára volt, majd az 1956-os forradalomban való részvétele és az osztályában mutatott „hazafiatlan” magatartása miatt eltiltották a tanítástól, emiatt pedig könyvtárosi állásba kényszerült.

1956-os képsor (Forrás: port.hu)

A Népszava már 1990. október 19-én hírt adott arról, hogy a kormány 65%-os olajáremelést tervez, amelyet a parlament október 21-én meg is szavazott. Ugyanekkor döntötték el azt is, hogy az áremelést titokban tartják az ország polgárai előtt, mivelhogy tartottak a túlzott üzemanyag-felvásárlástól. Ezért a televízió Kardos Antalné nyilatkozatát sugározta október 24-én este, amelyben azt állították, hogy nem lesz áremelés. Holott a megfontolt Antall Józseffel korábban készült egy interjú, amelyben részletes magyarázatot adott a népnek az áremelkedéssel kapcsolattal, de pártpropagandára hivatkozva a tévé elnöke nem engedte adásba kerülni. A film figyelemreméltóan oldotta meg az archivált felvételek és az azoknak álcázott videók összefűzését, utóbbiak bevágásai biztosítják a történetnek a hitelességét.

álltudományos...

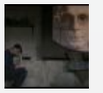
Az orwelli világ – az 1984 rémisztő valóságai

A 20. század legnagyobb tömeggyilkosa: a spanyolnátha

Az utolsó rendi országgyűlés fordulópontjai

Köszöntő gyanánt: érettségi feladatok gyűjteménye (2005–2016)

TOVÁBB >>

ÚJKOR.HU
OKTATÁSI SEGÉDANYAGOK

Támogatók

Nemzeti Együttműködési Alap

MINISZTERELNÖKSÉG

BETHLEN GÁBOR Alapkezelő Zrt.

EMBERI ERŐFORRÁS TÁMOGATÁSKEZELŐ

nka Nemzeti Kulturális Alap

Partnereink

mnl MAGYAR NEMZETI LEVÉLTÁR

Nem rémhír

Árulás: jön az 56–62 forintos benzin

Hamarosan jó mélyen a zsebükbe kell nyúlniuk azoknak, akik üzemanyagot vásárolnak. Már hetek óta terjed a szóbeszéd, amely szerint a kormány az Öböl-válság miatt duplájára emelkedett olajárak következményeként drasztikusan növeli a benzin és a gázolaj fogyasztói árát. Tegnapi körtelefonunk alapján megerősíthetjük: a hír igaz, már csak az a kérdés, mikor jelentik be a döntést.

Lukács József, a Pénzügyminisztérium főosztályvezetője:

— Nem ismerem az új árat, s azt sem tudom megmondani, ki az, aki esetleg tudhat róla. *Az áremelés nem halasztható sokáig, hiszen jelenleg a benzin árában még a tizenhat dolláros hordónkénti olajár szerepel.* Abban sem vagyok biztos, hogy a kormány mondja ki a végső szót, mert tudomásom szerint hamarosan a parlament elé terjesztik az ártörvényt, amely rendezi az árhatósági jogköröket.

Dr. Dankné Szentgyörgyi Veronika, az Országos Kőolaj- és Gázipari Tröszt főosztályvezetője:

— Tudomásunk van róla, hogy a kormány foglalkozik az üzemanyagok árának emelésével. Az Ipari és Kereskedelmi Minisztériumban nemrég azt mondták nekünk, hogy az egészen egy *teljes körű energiaár-rendezésbe* építik be. Ez elsősorban a termelői árak növelését jelenti, a fogyasztókat csak a benzin és a gázolaj érinti. Hogy milyen mértékű lesz az áremelés? Számításokat végeztettek velünk, s az adatok ismeretében mondhatom: jelentős. *Elképzelhető, hogy a 98-as oktánszámú extrabenzinért 56 forintot kérnek* majd, a többiért kevesebbet.

(Folytatás az 5. oldalon)

A Népszava 1990. október 19.-i számának címlapjáról

Az áremelés október 26-án, reggel lépett hatályba, bár október 25. délutánjáig a kormány tagadta ennek az eshetőségét. A kormány rossz kommunikációja és a hatalmas mértékű drágulás nem várt, ám annál inkább érthető felháborodást váltott ki az emberekből, kiváltképp a taxisokból. Spontán tüntetések kezdődtek a parlament előtt, amellyel a miniszterelnököt helyettesítő Horváth Balázs (Görög László) belügyminiszter és a kormány nem tudott mit kezdeni. A film szerint az altatásból éppen csak ébredező Antallt szinte azonnal értesítik az ország állapotáról, aki részben saját hibájának véli a felfordulást, mondván, ha nem kellett volna megműteni, akkor a kormány nem kommunikálta volna rosszul az áremelkedést.

A taxisok október 25-én délután a Dózsa György úton kezdtek el gyülekezni, majd este nyolc órától tömegdemonstrációt tartottak a parlament előtt. A hatályban lévő törvények értelmében a tüntetést 72 órával korábban be kellett volna jelenteni, ami értelemszerűen nem történt meg, így a demonstrációban részt vevő tömeg bűncselekményt követett el. A filmben nagy hangsúlyt kapott a kormány ezen álláspontja, hiszen másképpen nem tudta magát megvédeni. A gyerekcipőben járó demokráciában ekkor még nem tudtak eligazodni a politikusok, nem tudták, hogy mit tehetnek meg és hogy annak milyen következményei lesznek. Pontosan nem tudhatjuk, hogy ebben a pár napban mekkora volt a fejetlenség a kormányban, de ha hihetünk a filmnek (és miért ne hihetnénk a bevezetőben elmondottak alapján?), akkor folyamatosan a műtétje után lábadozó Antallt hívták, hogy adjon útmutatást. Az eljárás alól Göncz Árpád mentette fel a blokádban közreműködőket, ami túlmutatott hatáskörén, ezért a kormányfő és az államfő között újfent kiéleződött az évtizedekre visszavezethető konfliktus.

(Forrás: Blokád facebook oldala)

A taxisok felszólították a kormányzatot, hogy az intézkedést vonja vissza, mivelhogy az áremeléssel országszerte mintegy negyvenezer magántaxis megélhetését veszélyeztetik. Ezután még október 25-én este elfoglalták a Pestet és Budát összekötő hidakat, amellyel megbénították a főváros közlekedését. A rendező ennek kapcsán bemutatja a tiltakozó tömeg reakcióit és az önszerveződés mechanikáját. Láthatunk a kocsijukban alvó taxisokat, szendvicset és meleg teát osztogató szimpatizánsokat és a demonstrálókat bátorító szószólókat is. Tősér Ádám filmje szerint az egyik taxis felesége (Sipos Vera) Antall József ápolója a kórházban, aki nem ismeri fel a kormányfőt és a maga egyszerűségével karakán véleményt nyilvánít róla. A fikción alapuló párbeszéd során Antall meghallja a „nép egyszerű gyermekének” a hangját, és rájön arra, hogy a drasztikus áremelés nem tenne jót az országnak. Ezért úgy dönt, hogy nyilatkozatot ad a tévében és fokozatos áremelkedést fog javasolni a probléma megoldására.

NEB
NEMZETI EMLÉKEZET BIZOTTSÁGA
Bölcsészettudományi Kutatóközpont
MTA-PPKE Fraknói Vilmos Római Történeti Kutatócsoport
ELTE · ÁGOSTON GYAKORLÓ GIMNÁZIUM · TREFORT 1872
PTE | BTK
Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kar Történelmi Intézet

(Forrás: port.hu)

A másnap is fennálló forgalomkorlátozás miatt Budapestről nem lehetett megközelíteni a Ferihegyi repülőteret, a BKV autóbuszai nem tudtak elindulni. A taxisok egyedül a mentőket, az élelmiszer-szállítókat és az egyéb megkülönböztetett jelzést viselő gépjárműveket engedték közlekedni. Emiatt megjelentek a blokád ellen tüntetők is, akiket szintén megszólaltat a film. Végül pár óra leforgása alatt olyan hatalmas lett a káosz, hogy az Árpád hídhoz rendőri alakulatokat kellett kivezényelni. A Horváth Balázs vezette kormány a rendőrség bevetését tervezte a demonstráló tömeg ellen, azonban a rendőrfőkapitány válaszul lemondott.

Október 27-én tovább fokozódott a feszültség, mígnem október 28-án este a kormány és a taxisok képviselete meg tudott egyezni. Ennek értelmében a tervezettnél 12 Ft-tal olcsóbban árusítják az üzemanyagot a következő hét szombatjáig, ezalatt pedig a parlament elé terjesztenek egy törvénytervezetet, amely az üzemanyagárak liberalizálását tartalmazza. Ellenben, ha az Országgyűlés nem fog tudni döntést hozni, akkor automatikusan vissza fog állni a jelenlegi árszínvonal. A megoldásra pedig csakis akkor van lehetőség, ha a fogyasztók visszafogják az üzemanyag-vásárlásukat, illetve helyreállítják az országban a rendet. Ezzel megszületett a taxisok és a kormány közötti megegyezés, aminek következtében országszerte megkezdték a blokád megszüntetését.

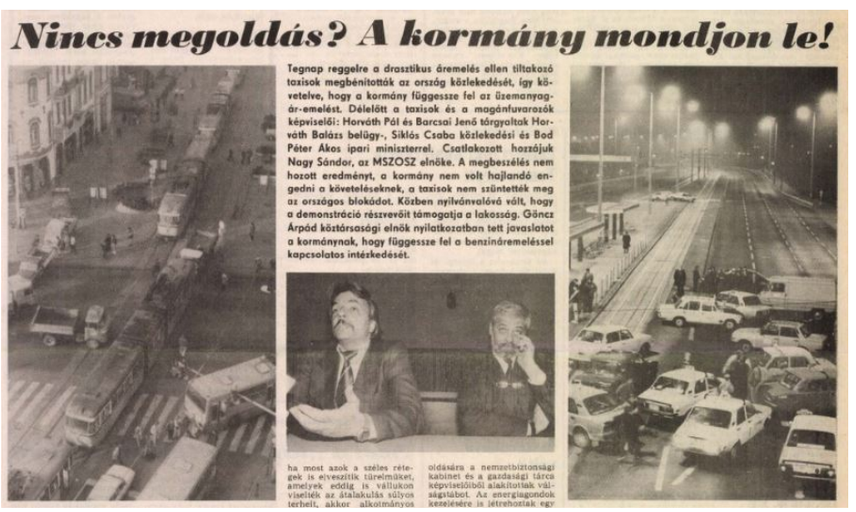

Nincs megoldás? A kormány mondjon le!

Tegnap reggelre a drasztikus áremelés ellen tiltakozó taxisok megbénították az ország közlekedését, így követelve, hogy a kormány függessze fel az üzemanyag-ár-emelést. Délelőtt a taxisok és a magánfuvarozók képviselői: Horváth Pál és Barcsai Jenő tárgyaltak Horváth Balázs belügy-, Siklós Csaba közlekedési és Bod Péter Ákos ipari miniszterrel. Csatlakozott hozzájuk Nagy Sándor, az MSZOSZ elnöke. A megbeszélés nem hozott eredményt, a kormány nem volt hajlandó engedni a követeléseknek, a taxisok nem szüntették meg az országos blokádot. Közben nyilvánvalóvá vált, hogy a demonstráció résztvevőit támogatja a lakosság. Göncz Árpád köztársasági elnök nyilatkozatban tett javaslatot a kormánynak, hogy függessze fel a benzinároméléssel kapcsolatos intézkedését.

ha most azok a széles rétegek is elvesztik türelmüket, amelyek eddig is válluk on viselték az átalakulás súlyos terhelt, akkor alkotmányos oldására a nemzetbiztonsági kabinet és a gazdasági tárca képviselőiből alakítottak válságstábot. Az energiagondok kezelésére is létrehoztak egy

A Népszava címlapja 1990. október 27-én

Ugyanezen az estén Antall József értékelte a helyzetet, amelyet manapság pizsamás interjúként ismer a köztudat. A miniszterelnök betegszobájából adott nyilatkozatot, amelyben értékelte az aznapi döntést. A filmben amúgy is hősként bemutatott kormányfő az interjú felidézésével még inkább megnyerővé válik, hiszen eleinte elzárkózott ennek lehetőségétől, majd az ápolónője által tolmácsolt közemberek véleménye miatt szánta rá magát. Ez a fordulat kissé népmesei karaktert kölcsönöz Antallnak, ami újfent megkérdőjelezi a hitelességet.

Összességében egy történelmileg hiteles, azonban a hollywoodi filmekhez hasonlatos moziban lehet részük a nézőknek. Úgy gondolom, hogy Tősér Ádámnak nehéz feladata volt, hiszen olyan eseményt állított a középpontba, amelynek számos szemtanúja és résztvevője még életben van. A rendező azonban ezt a kihívást a több idősíkot használó történetmeséléssel nagyon jól megoldotta.

Tímár Csenge

További cikkek

Mozgókép

Jánošík – Hogyan vált Rákóczi katonájából híres szlovák betyár?

Problematikus-e, hogy ha „A” nemzet hősét, akit egyébként „B” nemzet is beemelt a folklórjába, „C” nemzet színésze jeleníti meg a filmvásznon? Konkretizálva a dolgot: zavaró-e az átlag szlovák néző számára, […]

Aktuális

Erőszak a föld alatt – titkos pincebörtönök rövidfilmen

Nemcsak a klausztrofóbiában szenvedők rémálma lehet, ha nemhogy börtönbe, de kifejezetten a föld alá kerülnek, ahol kíméletlen kínzásoknak vetik alá őket. E büntetési formát több helyen alkalmazták a szocialista Magyarországon, […]

Mozgókép

Két dokumentumfilm a vikingekről a Viasat History kínálatában

Április hónapban többször is műsorra tűzi a Viasat History az alábbi, viking történelemmel kapcsolatos dokumentumfilmeket. Szerzőnk, Gyönki Viktória megtekintette őket és összefoglalta benyomásait. Vikingek: Az igazi történet Egy ilyen címmel […]

Következő cikk

Végső István
2023-01-26

„Nem gondoltunk arra, hogy életveszélyben vagyunk” – Egy vidéki zsidó tanács a célkeresztben

A zsidó tanácsok története számos izgalmas, eddig elhallgatott és fel nem tárt tabutémát tartogat a kutatók számára. Amint Dan Michman a neves izraeli holokausztkutató a Holokauszt és történetírás című munkájában […]

Előző cikk

Tímár Csenge Mária
2023-01-26

Közösség, életmód, kultúra: narratívák a kora újkorból | Konferenciafelhívás

Az ELTE BTK Történelemtudományi Doktori Iskola hallgatói és az ELTE Berzsenyi Dániel Pedagógusképző Központ Történelem Tanszéke országos konferenciát szervez 2023 tavaszán, amelyen a magyarországi és határon túli doktorandusz hallgatók lehetőséget […]

A szerkesztőség e-mail címe: info@ujkor.hu

Főszerkesztő: Szőts Zoltán Oszkár

Főszerkesztő-helyettes: Szőts-Rajkó Kinga

Kiadja: Újkor Alapítvány, Budapest, III. kerület

Az Újkor.hu – A velünk élő történelem a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság által bejegyzett sajtótermék.

ÚJKOR.HU
A velünk élő történelem
© 2014 - 2023

Weboldal készítés és keresőoptimalizálás : TrendLine Solutions